

**KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO VISUOMENĖS SVEIKATOS
SPECIALISTO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS
NR. 12**

**I SKYRIUS
PAREIGYBĖ**

1. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro (toliau – Biuras) visuomenės sveikatos specialisto (toliau – Specialistas) pareigybė yra priskiriama specialistų grupei. Specialistas yra darbuotojas, kurio darbas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos darbo kodekso įstatymu.
2. Pareigybės lygis – A2 lygis.
3. Pareigybės tikslas – vykdyti visuomenės sveikatos stiprinimo funkcijas Klaipėdos rajone sveikos mitybos skatinimo srityje.
4. Pareigybės veiklos sritis – visuomenės sveikatos stiprinimo veikla sveikos mitybos skatinimo srityje Klaipėdos rajono savivaldybėje.
5. Pareigybės pavaldumas – Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai.

**II SKYRIUS
SPECIALŪS REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI**

6. Darbuotojas, einantis šias pareigas, turi atitikti šiuos specialius reikalavimus:
 - 6.1. Specialistas privalo turėti aukštąjį ar jam prilygintą sveikatos mokslų studijų krypties grupės visuomenės sveikatos studijų krypties išsilavinimą ir diplomą, patvirtinantį suteiktą sveikatos mokslų bakalauro ar aukštesnį kvalifikacinį laipsnį.
 - 6.2. Asmenys, turintys aukštąjį ar jam prilygintą sveikatos, socialinių, ugdymo mokslų, sporto studijų kryptių grupių išsilavinimą, gali dirbti sveikos mitybos skatinimo srityse ir vykdyti nurodytas funkcijas, kurios yra nepriskirtinos visuomenės sveikatos studijose įgyjamoms žinioms ir gebėjimams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. spalio 5 d. įsakymo Nr. V-1034 „Dėl Visuomenės sveikatos studijų krypties aprašo patvirtinimo“ nuostatomis. Asmenys, siekiantys verstis minėta veikla, turi atitikti šiuos išsilavinimui keliamus reikalavimus:
 - 6.2.1. sveikos mitybos skatinimo srityje – asmenys, gavę aukštojo ar jam prilyginto sveikatos mokslų studijų krypties grupės mitybos studijų krypties išsilavinimą ir įgiję bakalauro (profesinio bakalauro) ar aukštesnį kvalifikacinį laipsnį
 - 6.3. Profesinė darbo patirtis – nebūtina.
7. išmanyti ir mokėti taikyti Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius ikimokyklinio ugdymo įstaigų, bendrojo lavinimo mokyklų maitinimo organizavimą, visuomenės sveikatos stiprinimą, Lietuvos Respublikos įstatymus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius vaikų ir suaugusių gyventojų sveikatos priežiūrą, sveikatos saugą bei stiprinimą;
8. Specialistas turi žinoti ir suprasti:
 - 8.1. sveikatos stiprinimo pagrindus, visuminę (holistinę) sveikatos sampratą;
 - 8.2. visuomenės sveikatos priežiūros sistemos, kaip sudedamosios Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos dalies, struktūrą ir funkcijas;
 - 8.3. šiuolaikinę visuomenės sveikatos priežiūros teoriją, tikslus, visuomenės sveikatos priežiūros sistemos organizavimo metodus;
 - 8.4. Lietuvos Respublikos įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius visuomenės sveikatos stiprinimą, Europos Sąjungos (ES) teisės aktus, 3 nacionalinius, ES ir Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) strateginius dokumentus, rekomendacijas, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų parengtas gaires, metodinę ir informacinę medžiagą, kitų šalių kompetentingų institucijų informaciją;
 - 8.5. sveikatos stiprinimo mokymo formas ir metodus;
 - 8.6. sveikos gyvensenos ugdymo bei stiprinimo principus ir metodus;
 - 8.7. suprasti bendruomenės dalyvavimo reikšmę, siekiant išsaugoti ir stiprinti sveikatą, jos įtraukimo į šią veiklą galimybes;
 - 8.8. bioetikos pagrindus, asmens sveikatos informacijos konfidencialumo reikalavimus;
 - 8.9. sveikatos vadybos ir sveikatos ekonomikos pagrindus.

8.10. bendruomenės dalyvavimo, siekiant išsaugoti ir stiprinti vaikų ir suaugusių sveikos mitybos įgūdžius, reikšmę, jos įtraukimo į šią veiklą galimybes ir būdus, vaiko ir suaugusio asmens organizmo vystymosi anatominius, fiziologinius, psichologinius ypatumus, fizinės ir socialinės aplinkos veiksnių poveikį vaiko ir suaugusio gyventojų mitybos įpročiams, vaikų sveikatos, mitybos stiprinimo principus ir metodus, vaikų užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų epidemiologijos principus, epidemiologinės priežiūros pagrindines priemones, specifinius šių ligų profilaktikos principus ir metodus, vaikų mitybos ypatumus atskleidžiančius rodiklius, asmens sveikatos informacijos konfidencialumo reikalavimus, maitinimo organizavimo ugdymo įstaigose tvarką, meniu sudarymo ypatumus.

9. Specialistas turi mokėti ir gebėti:

9.1. organizuoti ir vykdyti visuomenės sveikatos stiprinimą bendruomenėje, teikti visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas įvairioms gyventojų grupėms;

9.2. praktikoje taikyti sveikatos išsaugojimo, stiprinimo, ligų rizikos mažinimo teorines žinias visuomenės sveikatos problemoms spręsti, įskaitant motyvacinių interviu taikymą;

9.3. naudotis statistiniais sveikatos rodikliais, įvertinti ir nustatyti sveikatos stiprinimo prioritetus;

9.4. formuoti sveikos gyvensenos nuostatas, skatinti sveiką gyvenseną, rengti informacinę ir metodinę medžiagą sveikatos stiprinimo klausimais, skleisti bendruomenėje sveikatos žinias;

9.5. įgyvendinti valstybines visuomenės sveikatos strategijas ir programas;

9.6. rengti, įgyvendinti tikslines savivaldybių sveikatos programas, atsižvelgiant į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas, siūlyti profilaktikos priemones, vertinti jų veiksmingumą;

9.7. organizuoti sveikatos mokymo ir ugdymo renginius;

9.8. analizuoti savivaldybių gyventojų sveikatos problemų ir gyvensenos ypatumus;

9.9. įvertinti grėsmes žmonių grupių ir populiacijos sveikatai;

9.10. kritiškai vertinti ir taikyti teorines ir praktines naujoves visuomenės sveikatos stiprinimo srityje;

9.11. rinkti ir tvarkyti su visuomenės sveikatos stiprinimu susijusią informaciją;

9.12. savarankiškai atlikti praktinės ir mokslinės literatūros paiešką ir ją vertinti, aiškiai ir argumentuotai perteikti žinias, išvadas bei sprendimus ir jų priežastis;

9.13. planuoti ir vertinti savo veiklą, tvarkyti veiklos dokumentus, rengti ataskaitas ir rekomendacijas;

9.14. pristatyti savo veiklą ir jos rezultatus;

9.15. bendrauti ir bendradarbiauti su bendruomene bei kitais institucijų specialistais, suinteresuotais asmenimis;

9.16. naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis;

9.17. skatinti ir motyvuoti visuomenę maitintis sveikai, organizuoti sveikos mitybos ir sveikatai palankaus maisto gamtinio mokymus bei kitokius renginius;

9.18. aiškinti išimtinio kūdikių žindymo svarbą, vaikų, jaunimo, nėščiujų, žindyvių, vyresnio amžiaus, sportuojančių žmonių, tam tikrų profesijų darbuotojų mitybos ypatumus;

9.19. informuoti apie lėtinių neinfekcinių ligų, susijusių su maistu ir mityba, prevenciją, maisto teršalų, pesticidų, kancerogeninių medžiagų keliamą riziką;

9.20. laikytis mokslu pagrįsto požiūrio į maisto priedus bei genetiškai modifikuotus maisto produktus;

9.21. teikti informaciją apie maistines medžiagas, rekomenduojamas energijos ir maistinių medžiagų poreikio normas, Lietuvos gyventojų faktinės mitybos tyrimų rezultatus bei subalansuotą mitybą, jodo, seleno bei kitų Lietuvos geografinėje zonoje trūkstamų mikro / makroelementų reikšmę sveikatai, tinkamo maisto pasirinkimo principus, maisto papildus, mitybos režimą;

9.22. išaiškinti maisto produktų etiketėse pateiktą ženklinimo informaciją, sveikatai palankesnių maisto produktų ženklinimo „Rakto skylutės“ simboliu tikslus ir esmę;

9.23. išaiškinti mitybos ir gyvensenos įtaką kraujo rodikliams, sveikatai nepalankių maisto produktų ir gėrimų, energinių gėrimų vartojimo žalą sveikatai;

9.24. aptarti geriamojo vandens vartojimo svarbą, kokybės bei saugos reikalavimus;

9.25. teikti informaciją apie antsvorio ir nutukimo profilaktiką;

9.26. išmokyti apskaičiuoti kūno masės indeksą, susieti maistinių medžiagų poreikį su fiziniu aktyvumu darbo ir laisvalaikio metu;

9.27. informuoti apie įvairių mokslo įrodymais nepagrįstų dietų laikymosi pavojų, valgymo sutrikimus (nervinę anoreksiją, bulimiją);

9.28. informuoti apie alergijas maistui bei jų prevenciją, mitybos ypatumus sergant įvairiomis ligomis;

9.29. skatinti sveiką mitybą darbo vietose;

9.30. identifikuoti konsultuojamų asmenų maitinimosi problemas;

10. Specialisto vertybinės nuostatos:

10.1. vadovautis sveikos gyvensenos nuostatomis, būti pavyzdžiu bendruomenei.

10.2. nepriekaištinga profesinė reputacija: elgesys ar veikla, nepažeidžianti profesinės etikos, deontologijos normų, principų ir taisyklių; pareiškimas, vadovautis sveikos gyvensenos nuostatomis, būti pavyzdžiu bendruomenei.

11. Mokėti analizuoti, sisteminti, apibendrinti informaciją ir rengti išvadas;

12. Sklandžiai dėstyti mintis raštu ir žodžiu, išmanyti dokumentų rengimą;

13. Gebėti planuoti, organizuoti savo darbą;

14. Mokėti bent vieną užsienio kalbą (rusų, anglų, vokiečių arba prancūzų);

15. Mokėti dirbti šiomis kompiuterinėmis programomis: MS Word, MS Excel, MS Outlook, Internet Explorer.

III SKYRIUS

ŠIAS PAREIGAS EINANČIO DARBUOTOJO FUNKCIJOS

16. Šias pareigas einantis darbuotojas vykdo šias funkcijas:
- 16.1. Vykdo nutukimo ir kitų ligų susijusių su mitybos įpročiais prevenciją;
 - 16.2. Konsultuoja, atlieka informacijos paieškas, informacijos apdorojimo ir pateikimo Biuro klientams (įstaigoms, nevyriausybinėms organizacijoms, įmonėms) mitybos klausimais;
 - 16.3. Teikia individualias konsultacijas gyventojams mitybos klausimais;
 - 16.4. Organizuoja paskaitas, seminarus, konferencijas, problemines diskusijas, rengia žodinius ir stendinius pranešimus, parodas, anotacijas, publikacijas, rekomendacijas, konkursus, klausimų ir atsakymų valandėles vaikams, jų tėvams, švietimo įstaigų darbuotojams, gyventojams, kitų profesijų atstovams mitybos klausimais.
 - 16.5. Inicijuoja ir dalyvauja rengiant, įgyvendinant ir vertinant vaikų sveikatos stiprinimo programas mitybos srityje;
 - 16.6. Inicijuoja ir palaiko bendradarbiavimą su kitomis įstaigomis ir organizacijomis sveikatos stiprinimo klausimais mitybos srityje;
 - 16.7. Dalyvauja rengiant, rengia dokumentų projektus, nustatančius tvarkas, susijusias su vaikų maitinimo organizavimu švietimo įstaigose;
 - 16.8. Vertina švietimo įstaigų darbuotojų, atsakingų už vaikų maitinimą žinias ir įgūdžius mitybos klausimais, organizuoja šių specialistų švietimą;
 - 16.9. Informuoja apie aplinkos veiksnių įtaką vaikų mitybai, visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktus, reglamentuojančius švietimo įstaigų maitinimo organizavimą;
 - 16.10. Dalyvauja nustatant švietimo įstaigų ir rajono prioritetus, teikia siūlymus direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai ir Savivaldybės administracijos Sveikatos apsaugos skyriui rekomendacijas reikalingas sveikos mitybos politikos formavimui Klaipėdos rajone;
 - 16.11. Konsultuoja kitus Biuro darbuotojus sveikatos stiprinimo klausimais sveikos mitybos poveikio srityje;
 - 16.12. Vertina vaikų ir suaugusių gyventojų mitybos įpročius;
 - 16.13. Bendradarbiauja su asmens sveikatos ir visuomenės sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pagalbos įstaigų specialistais;
 - 16.14. Rengia, įgyvendina ir vertina projektus ir programas, metodinę medžiagą sveikos mitybos skatinimo klausimais.
 - 16.15. Tvarko dokumentus pagal raštvedybos reikalavimus;
 - 16.16. Rengia ataskaitų ir atsakymų projektus;
 - 16.17. Informuoja direktoriaus pavaduotoją visuomenės sveikatai apie visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pasikeitimus ir inicijuoja jų vykdymą įstaigoje;
 - 16.18. Vykdo kitus su įstaigos funkcijomis susijusius nenuolatinio pobūdžio pavedimus, tam, kad būtų pasiekti įstaigos strateginiai tikslai;

IV SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ, TEISĖS IR ATSKAITOMYBĖ

17. Darbuotojas atsako už:
- 17.1. laiku teikiamų dokumentų ir duomenų teisingumą;
 - 17.2. savo pareigų, numatytų pareigybės aprašyme, netinkamą vykdymą ar nevykdymą, pagal galiojančią Lietuvos Respublikos darbo kodeksą;
 - 17.3. įstatymų pažeidimus, padarytus vykdant savo veiklą, pagal galiojančią Lietuvos Respublikos administracinį, baudžiamąjį bei civilinį kodeksus;
 - 17.4. padarytą materialinę žalą pagal galiojančią Lietuvos Respublikos darbo bei civilinį kodeksus;
 - 17.5. turimos informacijos konfidencialumą ir tvarkomų dokumentų saugumą;
 - 17.6. Direktoriaus pavaduotojo visuomenės sveikatai pavestų užduočių vykdymą;
18. Turi teisę:
- 18.1. turėti tinkamas, saugias ir sveikas darbo ir poilsio sąlygas, teisės aktų nustatytas socialines ir kitas garantijas;
 - 18.2. reikalauti aprūpinimo reikiamu inventoriumi, įranga nustatytoms funkcijoms atlikti;
 - 18.3. atsisakyti vykdyti pavedimus, jei jie prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams;
 - 18.4. gauti darbui reikalingą informaciją;
 - 18.5. kelti savo kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka;
19. Atskaitomybė:
- 19.1. Šias pareigas einantis darbuotojas yra tiesiogiai pavaldus Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai.
 - 19.2. Pagal nustatytus terminus direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai teikia kasmetinę (už kalendorinius metus) veiklos vykdymo ataskaitą pagal įstaigos patvirtintas ir valstybinių institucijų pateiktas formas;

19.3. Kiekvieno mėnesio paskutinę mėnesio darbo dieną teikia direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai mėnesio veiklos planą ir teikia mėnesio, ketvirčio ataskaitas pagal įstaigos patvirtintas ir valstybinių institucijų pateiktas formas;

19.4. Pagal nustatytus terminus pateikia direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai individualų kalendorinių metų veiklos planą;

19.5. Darbo sutarties nutraukimo atveju Darbuotojas privalo atlikti turimų priemonių, inventoriaus inventorizaciją, parengti einamųjų metų vykdytos veiklos ataskaitas ir pateikti dokumentus direktoriaus pavaduotojui visuomenės sveikatai.

Susipažinau, supratau ir sutinku:

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Data)